

sutrūkinėjusi skersiniais ir išilginiais įtrūkimais, pėsčiųjų ir dviračių takų danga nelygi, suskilinėjusi ir neužtikrinanti komfortiško naudojimosi takais (4 ir 5 pav). Šiuo metu pėsčiųjų ir dviračių eismas organizuojamas bendrais pėsčiųjų ir dviračių takais. Autobusų sustojimo aikštelėse dėl intensyvaus autobusų eismo atsiradusios provėžos. Į projektuojamą ruožą patenkanti sankryža yra valdoma šviesoforu. Esamas gatvės apšvietimas netenkina norminių reikalavimų ir yra morališkai pasenęs. Lietaus nuotekų tinklai yra išdėstyti tik dalyje nagrinėjamos gatvės ruožo, o vandens nuvedimo trapai įdubę.

3. AUŠROS ALĖJOS ISTORINĖ APŽVALGA

Pateikiant istorinę medžiagą, miesto planus, fotografijas buvo naudotasi Šiaulių „Aušros“ muziejaus fondų archyvine medžiaga. Ši medžiaga yra pateikta tik šio projekto istorinei analizei pagrįsti. Istorinės vizualinės informacijos naudojimas kituose dokumentuose, leidiniuose yra negalimas be Šiaulių „Aušros“ muziejaus ar kitos informacijos savininko atskiuro sutikimo.

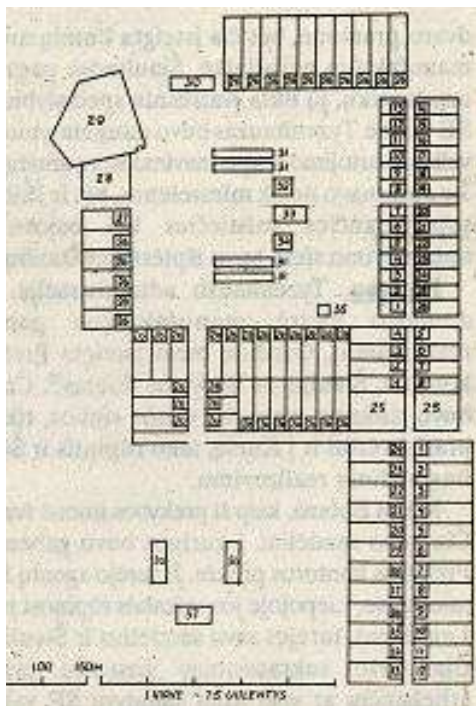
Projekuojama teritorija patenka į kultūros paveldo objektų teritorijas, jų apsaugos zonas:

1. Šiaulių senojo miesto vietos (unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 27097) teritorija;
2. Šv. Apaštalo Petro ir Povilo katedros komplekso (unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 850) apsaugos zonos vizualinės apsaugos pozonyje;
3. Šiaulių iždinės pastato (unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 10748) teritorija;
4. Šiaulių apygardos ligonių kasos rūmų pasatas (unikalus Kodas Kultūros vertybių registre – 40836) teritorija;
5. Šiaulių dvaro sodybos, vadinamas Didždvariu (unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 626) teritorija, ir apsaugos zonos: apsaugos nuo fizinio poveikio pozonį bei apsaugos zonos vizualinės apsaugos pozonį;
6. Šiaulių dvaro sodybos, vadinamas Didždvariu, parkas (unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 26490);
7. Šiaulių dvarvietės teritorija (unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 27095).

Aušros alėjos gatvės trasa

Gatvė esamoje Aušros alėjos trasoje miesto žemėlapyje atsirado XVIII amžiaus pabaigoje. Tarp turgaus aikštės ir dvaro buvo suplanuota gatvė, vadinama Skersine, kuri baigėsi Šiaulių dvaro sodybos, vadinamos Didždvariu, vartais.

	Lapas	Lapų	Laida
SN-17-020-TP-SPA.Ž.AR.	7	45	0

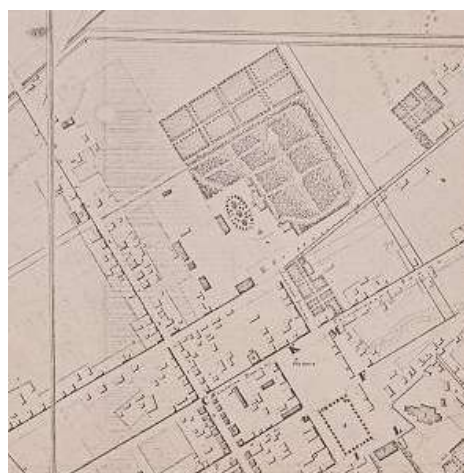
5 pav. 1783 m. Šiaulių miesto plano fragmentas

4 pav. 1796 m. Šiaulių miesto plano fragmentas

6 pav. 1842 m. Šiaulių miesto planas

7 pav. 1852 m. Šiaulių miesto plano fragmentas

Tokia gatvės struktūra matoma 1783 – 1915 m. Šiaulių miesto planuose. Aušros alėja baigiasi ties Dvaro gatve ir dvaro sodybos vartais. 1903 m. Šiaulių miesto perspektyvinio užstatymo plane Aušros alėja projektuojama per dvaro sodybą iki dabartinės Žemaitės gatvės. Šis sprendinys taip ir liko tik projektiniu sprendiniu.

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	8	45	0

Realūs Aušros alėjos gatvės trasos tiesimo per Didždvario sklypą prasidėjo XX a. 3-iojo dešimtmečio pradžioje. 1920 m. Šiaulių miesto plane yra rodoma Aušros alėjos trasa, išsaugant priešais rūmus ir ekonomijos pastatą esantį parterio žiedą su želdiniais. Gatvės erdvė išplečiama. Šis sprendinys liko nerealizuotas. Gatvės trasa numatyta iki sankryžos su dabartine M. Valančiaus gatve.

8 pav. 1920 m. Šiaulių miesto plano fragmentas

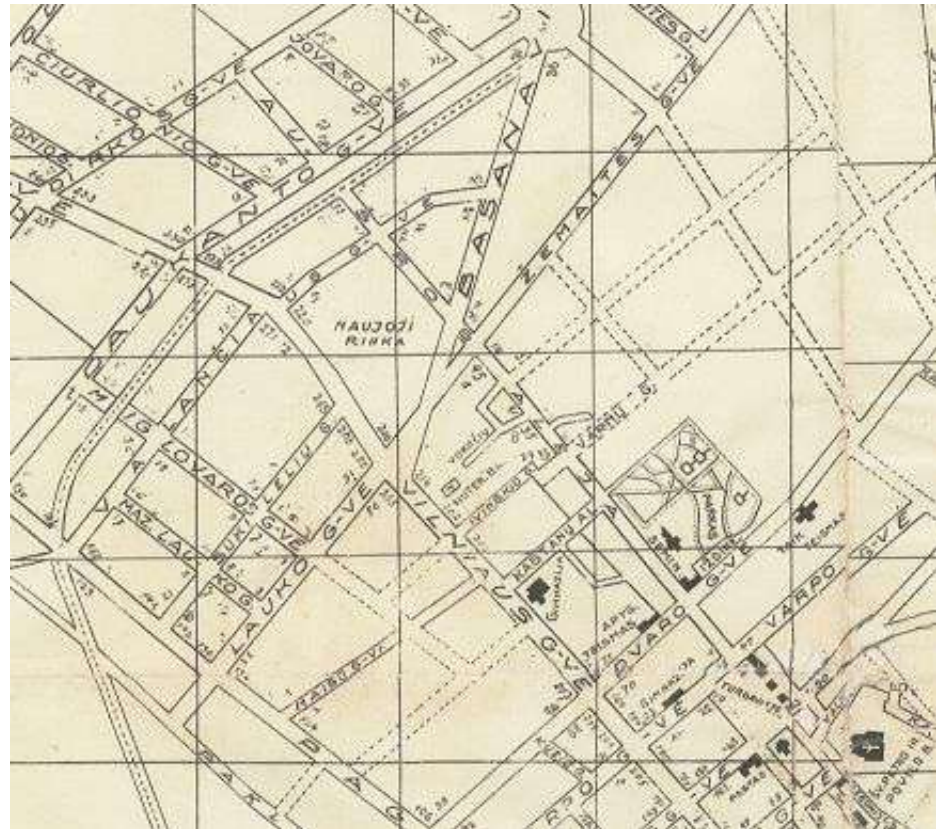
1925 m. Šiaulių miesto plane rodoma jau esama Aušros alėjos trasa per dvaro sodybą. Yra rodoma dalis rato su želdiniais, tačiau gatvė panaši į parko taką. Šalia punktyrine linija rodoma perspektyvinė gatvės trasa.

9 pav. 1925 m. Šiaulių miesto plano fragmentas

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	9	45	0

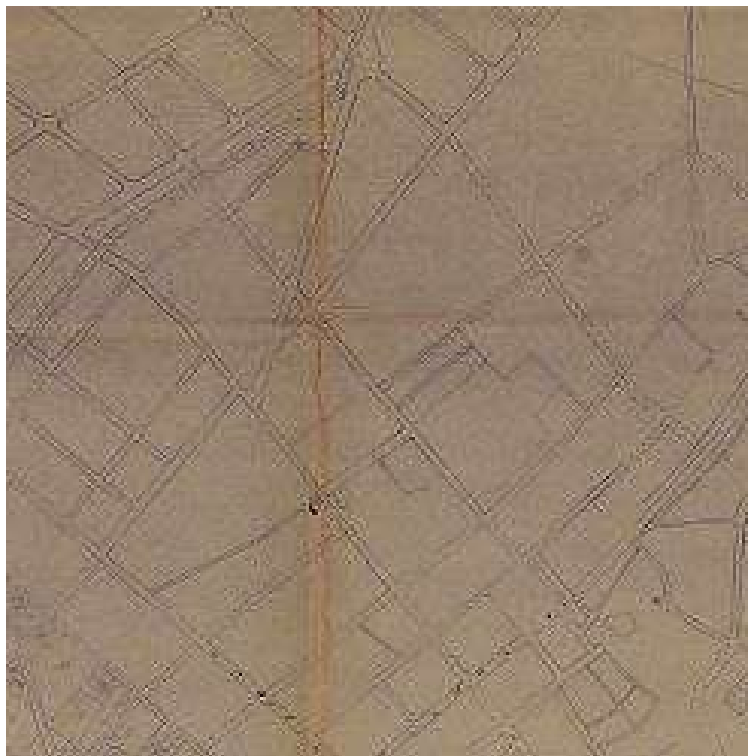
1928m. Šiaulių miesto plane Aušros alėja rodoma jau esamoje trasoje, plati miesto gatvė. Gatvės trasa rodoma iki V. Kudirkos gatvės. Aušros alėja ties dvaro sodybos rūmais rodoma ištiesinta. Į istorinį parterio žiedą prieš dvaro sodybos rūmus nebėra jokių užuominų. Rodoma pertvarkyta parko takų sistema. Kaštonų alėja rodoma kaip miesto gatvė.

10 pav. 1928 m. Šiaulių miesto plano fragmentas

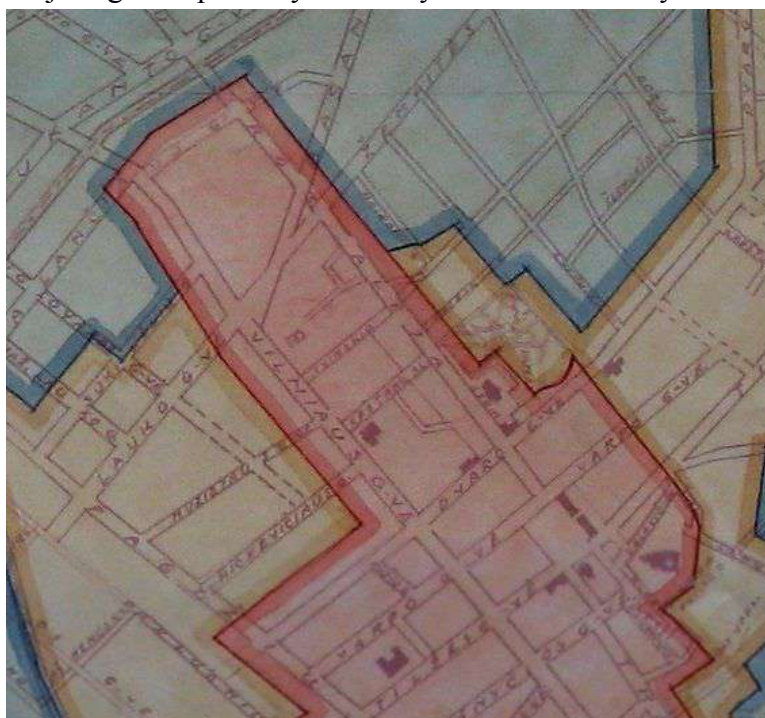
1931m. Šiaulių miesto plane dvaro sodyba neišskiriama, rodoma kaip miesto kvartalas. Aušros alėja rodoma esamoje trasoje.

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	10	45	0

11 pav. 1931 m. Šiaulių miesto plano fragmentas

1934 m. Šiaulių miesto plane nustatyta mūro ir medinio užstatymo zonos. Aušros alėja iki M. Valančiaus gatvės abiejose gatvės pusėse yra numatytas mūrinis užstatymas.

12 pav. 1934 m. Šiaulių miesto plano fragmentas

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	11	45	0

1933-1934 metais miesto savivaldybė tvarkė Aušros alėją – gatvėje buvo griauamos lūšnos, o jų vietoje statomi nauji dviejų trijų aukštų mūriniai ir mediniai namai, nuo turgaus aikštės iki S. Daukanto gatvės buvo išgrįstas lauko akmenų grindinys. Tuo metu buvo nugriauti ir transporto eismą trukdę dvaro sodybos vartai.

13 pav. Vaizdas iš Katedros bokšto 1934 m.

Po 1934 m. Aušros alėjos gatvės trasa iš esmės nesikeitė. Gatvės važiuojamosios dalies plotis nesikeitė. Šaligatvių plotis keitėsi tik keičiantis užstatymo linijai, kuri kito po II pasaulinio karo keičiant nusistovėjusią gatvės perimetrinio užstatymo liniją. Želdiniai iš esmės nesikeitė. Sunykusių medžių vietose nauji medžiai nebuvo užsodinti. Erdviniu planiniu gatvės kompozicijos aspektu vėlesnis tarybinis laikotarpis laikytinas destruktiviu, sugadinusiu vientisą gatvės užstatymo kompoziciją.

Vertingiausia gatvės atkarpa yra nuo Varpo g. iki Vaisių g. sankryžų. Būtina saugoti istorinę gatvės erdvę, gatvės perimetrinį užstatymą, želdinimo principus, tvoras priešais pastatus, kurios yra neatsiejama pastatų architektūrinės kompozicijos dalis. Labai vertingos gatvės perspektyvos ties Dvaro gatve abiem kryptimis, nes jos išliko nepakitusios nuo XX a. 4-ojo dešimtmečio pabaigos.

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	12	45	0

Atkarpa tarp Varpo ir Dvaro gatvių

Aušros alėjos atkarpos tarp Varpo ir Dvaro gatvių užstatymas ir vaizdas buvo formuojamas XX a. 4-ojo dešimtmečio pabaigoje ir dabartinį vaizdą įgavo 6-ojo dešimtmečio pradžioje. Užstatymas perimetris. Varpo gatvės sankryžoje iš abiejų pusių stovi keturių aukštų daugiabučiai gyvenamieji namai. Kampai pabrėžti rizalitais, įtrauktais nuo užstatymo linijos. Pirmi aukštai kampinėje dalyje pritaikyti visuomeninei funkcijai. Tūriai sustambintų proporcijų, bendroje gatvės kompozicijoje įsilieja organiškai. Pastatų autorius architektas A. Ratnikas. Aušros al. Nr.7 trijų aukštų daugiabutis gyvenamasis namas yra galimai projektuotas K. Reisono, statytas ~1934 m. Šiuo metu yra vykdoma objekto įtraukimo į Kultūros registro apskaitą procedūra. Pastato fasado architektūra, būdinga Jugendo stiliui, per karą prarado du manieringus bokštelius palėpėje.

14 pav. Aušros al. vaizdas ~ 1937 m.

Aušros al. 9/11 keturių aukštų daugiabutis gyvenamasis namas yra vienas ryškiausių modernizmo gyvenamosios statybos pavyzdžių Šiauliuose. 1938 m. suprojektavo A. Rozenblimas. Kitoje gatvės pusėje yra Lietuvos pašto pastatas statytas 1938 m. (Aušros al. 42 architektas K. Dušauskas-Duž). Šiuo metu yra vykdoma objekto įtraukimo į Kultūros registro apskaitą procedūra.

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	13	45	0

15 pav. Aušros al. vaizdas ~ 1940 m.

Šioje gatvės atkarpoje tarpukario modernizmo pastatai išlikę be esminių pakitimų po 1944 m. miesto sugriovimų. Gatvės erdvė nepakitusi. Vaizdas atitinka istorinį vaizdą, kada buvo suformuotas istorinis užstatymas ir gatvės erdvė. Gatvės rekonstravimo sprendiniai grindžiami XX a. 4-ojo dešimtmečio pabaigos ikonografinė medžiaga.

Atkarpa tarp Dvaro ir Vaisių gatvių

Nuo Dvaro gatvės sankryžos Aušros alėja kerta istorinį Šiaulių dvaro sodybos, aadinamo Didždvariu, sklypą. Šiaurinėje sankryžos pusėje yra istorinis 2 aukštų pastatas, statytas 1907 – 1908 metais. Šiaulių iždinės pastatas (unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 10748). Tarpukariu jame įsikūrė Lietuvos banko Šiaulių skyrius. Dviejų aukštų akmens ir plytų mūro pastatas su kampiniu įėjimu, būdingu XX amžiaus pradžios miesto pastatų architektūrai, išliko iki šių dienų. Užstatymo principas – kvartalinis perimetrinis. Fasadų kompozicija – istorizmas, eklektika. Prie pastato yra pristatytas vieno aukšto priestatas, atitrauktas nuo užstatymo linijos.

SN-17-020-TP-SPA.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	14	45	0

16 pav. Aušros al. vaizdas ~ 1930 m.

Toliau šiaurinę gatvės išklotinę formuoja dvaro sodybos pastatų ansamblis ir parko želdinių masyvas. Ties Kaštonų alėja tarybiniais metais suformuotas erdvė Lenino paminklui. Šiuo metu pertvarkyta ir joje pastatyta skulptūra „Aušra“. Skulptūra ir jos erdvė sukomponuota neatsižvelgiant į istorinę dvaro sodybos parko kompoziciją, buvo pastatyta ne ant Kaštonų alėjos ašies.

Toliau išklotinę formuoja dviejų aukštų simetriškos kompozicijos pastatas. Pastatas yra atitrauktas nuo užstatymo linijos. Priešais buvo aptverta sklypo dalis. Aušros al. 52a pastatas statytas 1937 m. Jame buvo įsikūrusi Karininkų ramovė.

Šalia yra vieno aukšto kampinės kompozicijos pastatas, pastatytas ant užstatymo linijos. Formuoja Vaisių g. kvartalo kampą. Kitoje gatvės Vaisių g. pusėje yra 4 aukštų daugiabutis gyvenamasis namas, kuris yra perstatytas iš 2 aukštų tarpukarinio pastato jį išplečiant ir užstatymo plote ir į aukštį. Pastatas prarado istorinio pastato bruožus. Vykdamas pastato renovacijos darbus rekomenduotina jam suteikti tarpukario architektūrai būdingas detales.

SN-17-020-TP-SPA.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	15	45	0

17 pav. Aušros al. vaizdas nuo Kaštonų al. iki Vaisių g. ~ 1939 m.

Pietinė Aušros alėjos išsklotinės atkarpa yra suformuota XX a. 4-ojo dešimtmečio užstatymo. Nuo pirminio užstatymo beveik nepasikeitusi. Kvartalo kampą formuoja 1937 m. architekto Vlodo Bitės projektuotas 2 aukštų Šiaulių apygardos ligonių kasos rūmų pasatas (Unikalus kodas Kultūros vertybių registre – 40836). Pastato tūris lakoniškas, pabrėžta kampinė kompozicija, išreikšta įėjimo erdvė. Reikšminga kompozicinė detalė yra sklypo tvora. Rengiamu projektu yra siūloma atkurti trūkstamus tvoros fragmentus, taip gražinat gatvei trūkstamą autentišką elementą.

18 pav. Šiaulių apygardos ligonių kasos rūmų vaizdas~ 1938 m.

Šiaulių filharmonijos pastatas yra atitrauktas nuo gatvės erdvės. Yra pastatytas neigiant buvusią žemėvaldą ir užstatymo principus. Jo statybai buvo nugriauta buvusi kaimyninio namo

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	16	45	0

pirmo aukšto terasa. Aušros al. 15A gyvenamasis namas, statytas 1934 m. pagal inž. Vlado Bitės projektą, yra ryškus tarpukario gyvenamosios statybos pavyzdys. Lakoniškas dviejų aukštų tūris suskaidytas dinamiška horizontalia fasadų kompozicija. Būdingas gatvės elementas – aptvėrimas, nugriautas. Yra siūloma paženklinti grindinyje buvusią sklypo tvoros vietą.

19 pav. Inž. Vl. Bitės namas ~ 1935 m.

Šiaulių apygardos teismo rūmai, Aušros al. 19, pastatyti 1936 m, projekto autorius inžinierius Kazys Krikščiukaitis. Solidžios architektūros pastatas buvo pastatytas nugriovus buvusį Šiaulių ekonomijos administracinį pastatą. Trijų aukštų kampinio plano Apygardos teismo rūmai, anuometėje spaudoje vadinti didžiausiu Šiaulių pastatu. Pastato fasadų kompozicija lakoniška, asimetriška. Vyrauja aiškus langų ritmas. Priešais pastatą yra želdinių plotas su išlikusia tarpukarine tvorele. Tvorelės piešinys nepakitęs nuo pastatymo.

20 pav. Šiaulių apygardos teismo rūmai ~ 1937 m.

SN-17-020-TP-SPA.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	17	45	0

Lietuvių Tautininkų sąjungos Šiaulių apskrities namai, Aušros al. 21, inž. Vladas Bitė, statyti 1934 m. Pastatas išsiskiria gyvu asimetrišku tūrių žaismu, išraiškingas akcentas – įstiklintos laiptinės kamos virš pagrindinio įėjimo, viršuje užsibaigiantis aukšta laiptuota sienute. Pastate įsikūrė Šiaulių apskrities tautinių organizacijų būstinės, dešinėsios pakraipos leidinio „Mūsų kraštas“ redakcija, veikė Lietuvos Tautininkų sąjungos „Vilties“ spaustuvė, į Tautininkų namus iš Vilniaus gatvės perkeltas ir Valstybinis centralinis knygynas. Čia jis turėjo didelę gerai apšviestą skaityklos salę, atskirą patalpą katalogams ir rūbinę. Pastato kompozicija, detalės išliko beveik nepakitusios.

21 pav. Lietuvos Tautininkų sąjungos namai ~ 1941 m.

Gretimai stovintys du daugiabučiai gyvenamieji namai tarpukaryje buvo dviejų aukštų. Pokaryje buvo užstatytas trečias aukštas. Fasadų kompozicija dalinai prarado autentišką dinamiką, tačiau tarpukario architektūros bruožai yra aiškiai matomi. Vykdamas pastatų renovaciją labai svarbu išsaugoti tarpukario architektūros elementus.

Istorinis perimetrinis užstatymas nutrūksta ties Kaštonų alėja. Pagal XX a. pirmos pusės miesto planus buvo matyti, kad kaštonų alėja pradeda formuotis kaip miesto gatvė. Tai labai aiškiai parodo pastatas Aušros al. nr. 25. Pastatas formuoja kvartalo kampą. Gatvės užstatymas sukasi į Kaštonų alėją. Tarpukaryje pastatas buvo dviejų aukštų. Pokaryje užstatyti dar du aukštai. Keturių aukštų daugiabutis gyvenamasis namas pratęsė tarpukario modernizmo tradiciją, išlaikė vientisą architektūrinę kompoziciją. Šio pastato praplėtimas yra sektingas pavyzdys, kaip galėtų būti vykdomos Aušros alėjos pastatų renovacijos ir modernizavimo projektai.

SN-17-020-TP-SPA.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	18	45	0

22 pav. Aušros al. ir Kaštonų al. sankryža ~ 1939 m.

Aušros alėjos iki Kultūros centro pastato tarpukarinė išsklotinė užsibaigia dviem trijų aukštų perimetrinio užstatymo pastatais Aušros al. 25A ir 27).

Dvaro sodyba

Yra žinomi Šiaulių dvaro pavadinimai: Šiaulių Ekonomijos dvaras, Šiaulių gubernijos dvaras, “Fundovyj dvor”, Šiaulių Zubovų dvaras. Manoma, kad dauguma Didždvario pastatų pastatyti dar karališkosios Šiaulių ekonomijos valdytojo Antano Tyzenhauzo laikais, XVIII a. II – oje pusėje. Naujai suprojektuotas dvaro sodybos išplanavimas, kaip ir miesto, buvo klasicizmo stiliaus.

Centriniai dvaro sodybos rūmai spėjama statyti XVIII a. pabaigoje Antano Tyzenhauzo iniciatyva, senųjų, tikriausiai medinių, dvaro pastatų vietoje. Valdant grafams Zubovams buvo atlikta dvaro rūmų rekonstrukcija, užstatytas antras aukštas, įveistas prancūziško stiliaus parkas. Apie 1875 metus rūmai turėjo dabartinę išvaizdą.

vadinamos Didždvariu, rūmai. N. Ordos akvarelė XIX a. antra pusė

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.

Lapas	Lapų	Laida
19	45	0

Po I-ojo Pasaulinio karo vykdant žemės reformą, visa Didždvario valda buvo konfiskuota, bet po ilgų debatų, 1927 m. vėl grąžinta ankstesniems savininkams. 1924 metų vadinamajame „Žinių plane“ nurodyti 38 Didždvario sodybos pastatai, iš kurių 14 priklausė kareivinėms. Tarpukariu nutiesus Aušros alėjos gatvės trasą daugelis pastatų buvo nugriauta, dalis integruota į naujai suformuotą užstatymą.

24 pav. Vaizdas iš katedros bokšto ~ 1930 m.

Aušros alėjos erdvėje iš Šiaulių dvaro sodybos pastatų yra likę buvusi oficina (Aušros alėja Nr. 48), kurios išvaizda yra ženkliai pasikeitusi, dvaro sodybos rūmai, virtuvės vienaaukštis pastatas. Šalia dvaro rūmų esantis garažas nėra istorinis dvaro sodybos komplekso pastatas ir rekomenduojama jį griauti.

Šiaulių dvaro sodybos, vadinamos Didždvariu, parkas

Neatskiriama dvaro sodybos komplekso dalis – parkas, kuris, spėjama, pradėtas kurti XVIII a. pabaigoje ir buvo formuojamas keliais etapais.

Šiaurės vakarinėje dalyje pasodintas vaismedžių sodas. Nuo sodo parką skyrė alėja, XX a. pradžioje pradėta vadinti Kaštonų alėja. Parko išplanavimas buvo taisyklingo stačiakampio formos. Rūmų kiemą puošė apvali medžių ir krūmų klomba, įrengta prieš pagrindinį fasadą.

SN-17-020-TP-SPA.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	20	45	0

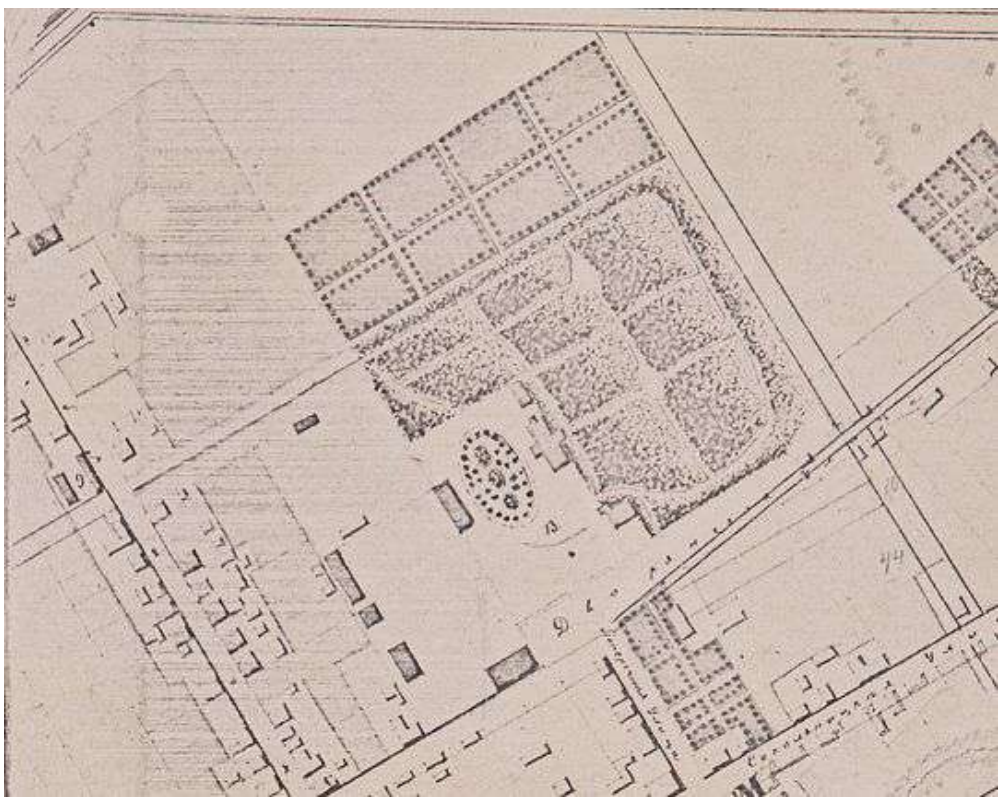
25 pav. Dvaro rūmai XX a. pr.

26 pav. Dvaro rūmai XX a. pr.

XIX a. antroje pusėje buvo paruoštas naujas parko apželdinimo projektas. Jis buvo artimas angliškam laisvo išplanavimo stiliui, išnaudojant natūralų reljefą ir papildant naujais akcentais. Matyt tuo metu ir buvo pastatyti mūriniai įvažiavimo vartai prie Dvaro ir Aušros alėjos gatvių sankryžos.

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	21	45	0

27 pav. Parko planas iš 1852 m. Šiaulių miesto plano

28 pav. Dvaro vartai XX a. pr.

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	22	45	0

Kiti vartai buvo Kaštonų alėjos pradžioje prie Vilniaus gatvės. Jie turbūt buvo nugriauti XIX a. pabaigoje, atidavus sklypą Mergaičių gimnazijai statyti.

Tuo metu dvaro sodybos parkas buvo puikiai prižiūrimas. Šiaulių visuomenė už nedidelį mokestį buvo įleidžiama pasidžiaugti krūmų ir gėlių kompozicijomis. Didelė dalis Šiaulių dvaro sodybos su parku buvo aptverta mūrine tvora, kuri minima dar 1927 metais.

1922 m. Zubovai 3,6 ha parką padovanojo miesto visuomenei su sąlyga, kad jis bus pavadintas grafų Nikolajaus ir Aleksandros Zubovų vardu ir naudojamas kaip viešas miesto parkas.

Perdavus dvaro sodybos parką miestui, jis buvo pertvarkomas pagal naujus poreikius, prarado pirminę kompoziciją. Tarybiniais metais buvo panaikinta istorinė takų sistema, erdvinė planinė kompozicija.

Parkas erdviškai atribotas nuo gatvės, nėra aiškaus patekimo į parką, nėra traukos iš gatvės į parką. Esamoje planinėje – erdvinėje struktūroje nėra jaučiama visuma tarp dvaro rūmų, dvaro parko ir Kaštonų alėjos. Buvusi vientisa Šiaulių dvaro sodybos ir parko kompozicija yra sugriauta, panaikinti istoriniai funkciniai ir erdviniai ryšiai tarp atskirų išlikusių parko dalių ir dvaro pastatų kompleksu.

Atkarpa tarp Vaisių ir Žemaitės gatvių

Šiaurinė gatvės išklotinėje, už Vaisių gatvės dar tęsiasi istorinis perimetrinis užstatymas, tačiau jau toliau užstatymo linija atitraukta nuo perimetrinio užstatymo linijos. Įėjimas į naująjį miesto parką suformuotas kartu su P. Višinskio viešosios bibliotekos pastatu ir formuoja didelę gatvės erdvę, kuri kartu su Kultūros centro parterio erdve sunaikina gatvės, kaip vientisos erdvės suvokimą.

29 pav. Aušros al. ties Kultūros centru 2017 m.

	Lapas	Lapų	Laida
SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	23	45	0

Pietinė gatvės išklotinė, nuo Kaštonų al. iki Vaisių g. dar yra išlikusi istorinio perimetrinio užstatymo linija. Toliau ji yra padrika. Suformuota laisvo planavimo principais. Ties Kultūros centro pastatu išplatėja ir formuoja parterį, kurio kompozicija simetriška su pastatu. Kultūros centro pastatas yra trijų aukštų visuomenių pastatų tarybinės architektūros pastatas pastatytas pagal tipinį projektą.

30 pav. Kultūros centro vaizdas iš centrinio parko įėjimo 2017 m.

Ties Salantų g. erdvė išlieka ir toliau beformė. Už Salantų g. iki Žemaitės g. yra menamas perimetrinis užstatymas. Du keturių aukštų daugiabučiai gyvenamieji namai pastatyti beveik gatvės perimetrinio užstatymo linijoje, tačiau neformuoja perimetro, palieka atvirus vidinius kiemus. Ties Žemaitės gatvės sankryža keturių aukštų užstatymas yra paneigiantis kvartalinio užstatymo principus. Užstatymas padrikas. Be aiškios koncepcijos. Vykdamas pastatų renovaciją rekomenduotina išsaugoti esamus tarpukario architektūros bruožus, o esamiems tarybinio laikotarpio daugiabučiams įvesti tarpukario modernizmo bruožų. Daugiabučių namų fasadus skaidyti vertikaliais blokais, kad būtų susmulkintas gatvės užstatymo mastelis.

SN-17-020-TP-SPA.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	24	45	0

31 pav. Aušros al. atkarpa tarp Salantų g. ir Žemaitės g. 2017 m.

Šiaurinėje g. gatvės pusėje, ties Žemaitės g. sankryža, yra išlikęs dviejų aukštų perimetrinio užstatymo tarpukarinis pastatas, tačiau už jo yra laisvo planavimo principais formuota erdvė prieš kazino pastatą ir toliau tuščia erdvė iki bibliotekos pastato. Šioje erdvėje reikalingas pastatas, kuris galėtų apjungti dabar visiškai padriką istorinės gatvės išklotinę.

32 pav. Aušros al. ir Žemaitės g. sankryža ~ 1940 m.

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	25	45	0

33 pav. Aušros al. ir Žemaitės g. sankryža 2017 m.

IŠVADOS

Viena seniausių Šiaulių miesto istorinių gatvių, kuri jungia pagrindinius miesto urbanistinės struktūros formavimo laikotarpius, šiuo metu nėra identifikuojama kaip istorinio užstatymo gatvė. Šiaulių dvaro sodybos statiniai integravosi į miesto struktūrą ir prarado savo išskirtinę vertę planinėje – erdvinėje Šiaulių miesto istorinio centro struktūroje. Dvaro sodybos parkas yra apleistas, netvarkomų želdinių masyvas. Tarpukario modernizmo užstatymas neidentifikuojamas, kaip išskirtinės architektūrinės vertės urbanistinė struktūra. Vykdamas viešųjų pastatų ir viešųjų erdvių rekonstravimo projektavimo darbus būtina parodyti istorinius urbanistinės struktūros raidos etapus, pažymėti buvusios Šiaulių dvaro sodybos teritoriją ir ribas, išryškinti XX a. 4-ojo dešimtmečio užstatymo kompleksiskumą.

SN-17-020-TP-SP.A.Ž.AR.	Lapas	Lapų	Laida
	26	45	0